

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 15: Nerei vaticinium de ruina Troiæ

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A αὐτὸς ἰσοπέδων ἔχει. Λαῖφος δὲ πᾶν ἀδύλον ἦδη, καὶ λακί-
δης μεγάλας κατ' αὐτὸ, χαλαροὶ δ' ἀγκυραί. * id est, Alius
enim fluctus, alius illinc voluitur: nos autem in
medio iactamur cum atra naue, Tempestate con-
flictati magna. Nam aqua marina ipsam mali par-
tem infimam possidet: Vela autem iam tota lace-
rata, & absumpta sunt, multa que in eo penicula-
menta trita & lacera sunt: anchoræ autem laxatur.

NEREI VATICINIUM
deruina Troiæ. Ode 15.

PASTOR cum traheret per freta
navibus

Idæis Helenam perfidus hospitam:
Ingrato celereis obruit otio
Ventos, ut caneret fera

Nereus fata. MALA DVCIS A-
VI domum,

B Quam multo repetet Græcia milite,
Coniurata tuas rumpere nuptias,
Et regnum Priami vetus.

Eheu, quantus equis, quantus adest viris
Sudor? quæta moues funera Dardana
Gæti? iam galeam Pallas, & AEGIDA,
Currusque, & rabiem parat.

Nequicquam Veneris præsidio ferox,
Pectus cesariem: gratæque feminis
Imbelli cithara carmina diuides:

Nequicquam thalamo graueis
Hastas, & calami spicula Cnosij
Vitabis, strepitumque; & celerem sequi
Aiacem tamen, heu serus adulteros

C Crineis puluere collines.

Non Laertiaden, exitium tuæ
Gentis, non Pylum Nestora respicis?
Vrgent impauidi te Salaminius
Teucer, te Sthenelus sciens

Pugnæ, siue opus est imperitare equis,
Non auriga piger. Merionen quoque
Nosces, ecce fuit te reperiri atrox
Tyrides melior patre:

Quem tu, ceruus uti vallis in altera
Visum parte lupi graminis immemor,
Sublimi fugies mollis anhelitu,
Non hoc pollicitus tuæ.

Iracunda diem proferet Ilio,
Matronisq; Phrygum classis Achillei.
Post certas hiemes vret Achaicus
Ignis Iliacas domos.

PASTOR] Paris, fuerat enim in monte Ida ex-
positus propter Hecubæ somnium, & à pastore
quodam educatus.

HELENAM] sic habent cod. Iann. Tornef. &
vnus Vatic. non vt vulg. Helenen.

HOSPITAM] Paridem duce Venere Lacedæ-
monem profectū esse, & à Menelao hospitio per-
honorifico acceptum, eius vxori Helenæ incon-
tinentius, quàm hospitem decebat, oculos adie-
cisse, eamque raptam in urbem Phœnicia Sidonē
primū, deinde Troiam aduexisse, cū alij com-
plures tradunt, tūm Hom. interpres scribit Iliad.
λ. Apud Homerum autem sic loquitur Paris eo,
quem dixi, Iliad. libro. ἔγχαρ πάποτε μὲ ἄδὲ ἔρωσ φρένας
ἀμφεκάλεσε, Οὐδ' ὅτε σε πρότερον Λακεδαίμονος ἔξ' ἐρατι-
νῆς Ἐπλεον ἀρπάξας ἐν ποταπόροις νέεσσι. quorum versu-
um hæc ferè sententia est: Numquam enim antea
mihi amor ita mentem occupauit, ne tum quidem
cū te primū ἐ Lacedæmone raptam nauibus
Troiam aduexi.

INGRATO] non grato, molesto. cū vento-
rum naturæ nihil sit accommodatius, atque opta-
tius, quàm flare, seu spirare, vt pote qui sint spiri-
tus, otium illis esse molestissimum probabile est.
Ventos autem obruit otio, id est, compressit, ne
spirarent.

NEREVS] Nereus Ponti filius, à mendacio
alienus, & verax, vt vult Hesiod. in Theog. Νηρέα
δ' ἀφ' εὐδεία, καὶ ἀληθεία γίνετο Πόντος. Idem Thetidis
pater: & deus marinus. propter has causas hîc Ne-
reus, nempe quia & deus marinus est, & minime
mendax, fata Troiana canit. Nam quamuis etiam
alij dij & futura præsciant, & vera loquantur, tam-
en magis erat consentaneum & consonum,
deum marinum nauiganti Paridi vaticinari, quàm
quemuis alium.

MALA AVI] ἀπασιῶ ὄρνιθι. malis auspiciis. vt
Od. III. lib. 3. Troia renascens alite lugubri For-
tuna tristi clade iterabitur. & Od. x. epod. Mala
soluta nauis exit alite. contra Od. vi. lib. 4. potiore
ductos Alite muros. & Od. xvi. epod. secunda
Ratem occupare quid moramur alite? sic Catull. in
nuptias Iulæ: bona cum bona Nubit alite virgo. &
Tibull. Fulserit his niveis Delius alitibus. & Sophoc.
in Oedip. Tyran. ὄρνιθι ἀσιῶ. contra ἀπασιῶ ὄρνιθες

FERA FATA] translatio est à feris animantibus.

CONIVRARA TVAS RUMPERE] Eusta-
thius in illum locum Homeri il. β. Πῦ δὴ συνδέσταις τε,
καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν, hæc tradit ex Stefichoro. Cūm
Græcorum fortissimus, & præstantissimus quisq;
Helenam sibi vxorem expeteret tūm propter ge-
neris splendorem, tūm propter eximiam formam:
pater Tyndareus, seu Tyndarus veritus ne vno
delecto, & ceteris anteposito, alios sibi ini-
micos atque infensos redderet: eos omnes ad
iusiuran-

A iusiurandum adegit, ei, cui filiam suam in matrimonium collocaret, ceteros opitulaturos, si qua in illum propter Helenam à quoquam inferretur iniuria. Quo iureiurando ab omnibus dato, & accepto, Helenam Menelao despondit: ita non multo post tempore rapta Helena, principes Grecorum in societatem belli venerunt iurisiurandi religione obstricti. Pausanias Laconic. tradit, post iusiurandum illud vltro, citroque datū & acceptum, Tyndarum, equum, quem eo ipso tempore mactauerat, in eundem locum defodisse. errant autem qui hoc, *coniurata*, ad sacramentum militiae referunt.

RUMPERE NVPTIAS] dirimere, dissolvere. Idem verbum etiam pertinet ad versum, qui sequitur. *Et regnum Priami vetus*. valebit autem ibi, euertere, diruere.

ΕΗΕΥ, QVANTVS EQVIS] sic Homer. *iliad. β. Ἰδρώσει μὲν πευ πλαμφὸν ἀμφὶ σήδεσσι Λαπίδες ἀμφιβρότης, πῶδ' ἐγχεῖ χεῖρα καμύται. Ἰδρώσει δὲ πευ ἴππος εὐξοῦν ἀρμασὶ τάλιον.* in vtroque enim loco est. *ἰσοπέποισις* p̄cliorum, & cladis futurae.

QVANTA MOVES FVNERA] quantam

B cladem, quantas strages Troianis excitare paras? **IAM GALEAM PALLAS]** Pausanias Elia. I. in ornamentis, & donis Olympiacis numerat Palladis statuam galea, & Ægide armatam. his verbis, *Ἀθηνᾶ (inquit) ἔθηκε κράνος ὀπλισμένη καὶ αἰγίδα ἐν δέδουκῆα.* Hom. sic de Pallade *iliad. ε. Ἀμφὶ δ' ὤμοισιν βάλει αἰγίδα θυσανόεσσα. Δεινὴν ἦν πῶδ' ἐν πάντῃ φόβος ἐστραίωται. Ἐν δ' ἔρις ἐν δ' ἀλκή, ἐν δὲ κρυέεσσα ἰακῆ.* id est, humeris autem Ægida fimbriatam humeris imposuit, horribilem aspectu, & vndique terrore coronatam: In ea erat contentio, in ea vires, in ea persecutio, seu clamor bellicus. & *iliad. β. μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθῆνη Ἀργίδ' ἔχου ἑρήμιον, αἰγῆραον, ἀθανάτω πε.* id est, postea autem Pallas vultu horribili Ægida tenens valde honoratam, senij expertem, & immortalem. Non temerè autem Horatius in describenda p̄clij imagine Palladem appellat. Ei enim Dea, vt & Marti, rei militaris, & belli gerendi partes datae sunt. Itaq; Iupiter apud Homerū *iliad. ε. Venerem ab omni studio, & munere rerum bellicarum remouens,*

C eas res Marti & Palladi curae fore dicit. *Ὅποι τέκνον ἐμὸν δέδοται πολέμηια ἔργα. Ἄλλα σὺ ἡμερόνετα μεπέρο ἔργα γάμοιο. Ταῦτα δ' Ἀρσὶ θεῶ, καὶ Ἀθῆνῃ πάντα μελήσει.* Non tibi filia mea res bellicae datae sunt. At tu tracta & persequere res nuptiales, optabileis & amoris plenas. Hæc autem omnia marti celeri, & Mineræ curae erunt. Pindarus item Pallada *κράαν ἐγχεῖ βρομον* vocat *είδ. ζ. ὄλυμπ* id est, hasta frementem, seu, si dicere licet, hastifremam.

NEQVICQVAM VENERIS] hoc ex Hom. *iliad. γ. Οὐκ ἂν τοι χαλίσση κίθαρις, τὰ τε δῶρ' Ἀφροδίτης, Ἡπὶ κόμπη, ποτε εἶδος, ὅτ' ἐν κοίτησι μεγείης.* id est, non tibi profuerit, aut p̄sidio fuerit cithara, & Veneris munera, coma, forma, cum in terram deiectus fueris. & eodem libro Venus Paridem cum Menelao singulari certamine decertantem, iam iamque p̄æne victum, è campo subducit, ac liberat, & in thalamo odorato collocat. *τὸν δ' ἐξήραξ' Ἀφροδίτη Πεία μάλ', ὡς θεός, ἐκάλυψε δ' ἐν ἑρῆι πολλῆ. Καδ' δ'*

είδ' ἐν θαλάμῳ εὐώδῃ, κηώσῃ. aduerbium autem **D** *nequicquam* vel cum nomine *ferox* coniungi potest hoc modo: nequicquam p̄sidio Veneris ferox, id est, fretus, confusus, pectes Casariam, vel (quod minus probo) cum verbo pectes: alterum *nequicquam* autem, quod sequitur, cum verbo, *vitabis*, coherere omnino debet. non admodum huic dissimile est illud Virgil. *Æn. xii. de Ænéa. Longè illi Dea mater erit, qua nubes fugacem Famine ategat.* Iam ferox, idem ferè valet, quod animosus, elatus, superbus: non, vt vulgus putat, crudelis, aut inhumanus. idque exempla ex bonis auctoribus linguæ Latinæ declarabunt. Atque ab Horatio ordiamur. *Od. xxxii. huius lib. de Alcaeo: Quis ferox bello, tamen inter arma, &c. Od. xxxv. ciuid. Urbesq; gentesq; & Latium ferox. & Od. xxxvii. ciuid. Deliberata morte ferocior.* cuius loci explicationem suo loco legito. & *Od. v. lib. 2. currit enim ferox Ætas. Od. ii. lib. 3. & Parthos ferocis Vexet eques metuendus hasta. & iii. Roma ferox. Od. ii. lib. 4. quandoque trahet ferocis Per sacrum cliuum merita decorus Fronde Sicambros. & Od. iii. ciuid. nec imbellem feroces Progenerant aquila columbam. & ix. ciuid. E non ferox Hector, vel acer Deiphobus graueis Exceptit ielus pro pudicis Coniugibus, puerisque primus. & de Arte poet. Sit Medea ferox, inuictaque. M. Tull. Philipp. ii. Appellatus es de pecunia, quam pro domo, pro hortis, pro sectione debebas. Primo respondisti plane ferociter, & ne omnia videar contra te dicere, propemodum aqua, & iusta dicebas. Idem Philipp. xii. sunt autem sortes illi quidem: sed propter memoriam rerum, quas gesserunt, pro populi Rom. libertate, & salute reip. nimis feroces, & ad suam vim omnia nostra consilia reuocantes. Idem ad Attic. lib. 10. epist. indulsi illi quidem suis pater semper: sed non facit indulgentia mendacem, aut auarum, aut non amantem suorum: ferocem fortasse, & arrogantem, & infestum facit. Idem epist. ad M. Marcell. lib. 4. sed miserius nihil, quam ipsa victoria: qua etiam si ad meliores venit, tamen eos ipsos ferociores, impotentioresque reddit. Virgil. *Æn. i. Bellum ingens geret Italia, populosque ferocis Contundet. Idem lib. 4. Stat sonipes, ac frena ferox spumantia mandit. Catull. de nupt. Thet. & Pel. Morte fe-**

F *rox Theseus*, id est, morte Minotauri elatus. T. Livius lib. 24. *legatisque Syracusanorum de cade stationis Rom. querentibus, ferociter responsum est. Idem lib. 1. pastor accola eius loci nomine Cacus, ferox viribus, &c. ibidem. In eum hæc gloriantem cum globo ferocissimorum iuuenum Romulus impetum facit. apud eundem: ferox responsum, & ferociter respondere crebro leguntur.*

Sallust. de bello Iugurth. *Sed Hiempsal, qui minimus ex illis erat, natura ferox, & iam antea ignobilitatem Iugurtha despiciens, &c. Idem ibid. vt ille, qui nunc sceleribus suis ferox, atq; praclarus est, &c.*

IMBELLI CITH. CARM. DIVIDES] non, distribues faminis, vt nonnulli explicant: sed grata faminis carmina distinctè, aptè, accommodatè, dispositè lyra canes: carmina aliis atque aliis neruis carptis ac percussis modulaberis. vt Prop.

Hæc ederas legit in thyrso, hæc carmina neruis Aptat.

IMBELLI

A IMBELLI CITHARA] minime ad bellum apta: otiosis, & pacem colentibus conuenienti. Itaque qui ad Achillem iratum missi sunt Ajax & Achilles, vt eum placent, & molliant, reperiunt eum cithara canentem. Hom. il. 1. πὸν δ' εὐρον φρένα προπόμενον φόρμαγγι λυγρῆν, &c. Horat. epist. 7. lib. 1. *Sed vacuum Tibur placet, aut imbelli Tarentum.*

CNOSSII] Cretenfis. Cnossa vrbs Crete, de qua Hom. ὄδυσσ. 7. Cretensem calamum autem posuit propter Idomeneum Cretenfium ducem.

STREPITVM QVE] pugnantium: vt Tit. Lilius lib. 44. annalium. *Et ab XII. millibus prope clamorem, et strepitum pugnantium audiret.*

CELEREM SEQUI] genus loquendi à Græcis sumtum, Horatio vsitatum, vt aliàs pluribus verbis ostendemus.

SERVS] serò, vt Od. xvi. epod. *Nec vespertinus circum gemit versus ouile.* & epist. ad Aug. *Serius enim Græcis admonuit acumina chartis.*

CRINEIS PVLVERE COLLINES.] ocumbes, cades, mortuus traheris. sic ferè Od. vi. lib. 4. *posuitque collum in Puluere Teucro.* de quo genere dicemus ad Od. vii. lib. 2. quamquam

B qui puluere oblitus sunt, ac sordidi, non semper victi, aut casti intelliguntur. Sunt enim nonnulli *Non indecoro puluere sordidi.* vt Od. i. lib. 2. & Od. vi. lib. 1. *puluere Troico Nigrum Merionen.* nisi forte intelligas mortuos quidem esse illos, sed eam mortem esse laudabilem, & gloriosam. Pindarus sanè perspicuè hoc genere loquendi vitatur ad significandum animum in ipsa acie fortem & inuictum, corpusque ad omnia belli pericula, & vulnera excipienda promptum, ac paratū. sic enim Tiresias apud eum multo antè prædicit, crineis Herculis in illa Deorum & Gigantum pugna luto & puluere inquinatum iri. καὶ γὰρ ὅταν θεοὶ ἐν πεδίῳ Φλέγας γιγάντισσι μάχην ἀνπέλασσι, μελίαν ὑπὸ ῥιπαῖσι κείνη φαιδίμαν γαῖα πεφύροσθαι κόμαν. Sed non mihi videtur tacendum, in cod. Tornes. ita legi: *tamen, heu, serus adulteros Cultus puluere collines.* quam scripturam tamen nusquam alibi repererim, damnare tamen non ausim. Verùm de ea iudicet lector emunctæ naris.

C EXITIUM T. G.] Quidam libri veteres habent *exitium tua Genti.* sic autem locutus est apud M. Tull. lib. 1. de diuinatione nescio quis poeta vetus, fortasse Pacuinus. hunc si tolleret, Eum esse exitium Troiæ, pestem Pergamo.

VRGENT] insequuntur.

TE SALAMINVS TEVCER, TE STHENELVS] discrepant hîc libri manu scripti & à vulgatis, & inter se. Nam cum vulgati omnes, quos quidem viderim, sic habeant, *Teucerque, et Sthenelus,* ego copulationem que in nullo manu scripto reperi. habent autem scripti alij hoc modo, *Teucer te Sthenelus sciens:* in his duo Vatic. Iann. Faër. Ruffard. Nicotiani. alij, *Teucer, et Sthenelus:* in his Vatican. vnus, & Tornes. neque est quòd quemquam moueat syllaba posterior in nomine *Teucer,* breuis. sic enim sæpe alibi. vt, *Perrupit Acherunta, &c.* & Od. 1. & *Caca timet aliunde fata.* & Od. xi. lib. 2. & vltimo versu huius Od. *Ignis Iliacas domos.* ego hanc scripturam, vt sim-

pliciorem, & veriorem olim secutus eram. Nunc alteram malo, vulgatam autem planè non probō.

SCIENS PVGNÆ] hoc epitheto sæpe vitatur Homerus, vt il. ε. Εὐρὶ Ἐκτωρ δύο φῶντα πέκταν, εὐ εἶδότε χάρις. & eod. lib. Κρήτων, Ορσίλοχος τε, μάχης εὐ εἶδότε πάσης. & δ. πολέμων εὐ εἶδως. & ibidem: Ὅν τις εἰσέστας ἐβαλεν τόξων εὐ εἶδως. sic infra Od. ix. lib. 3. *Dulceis docta modos, et cithara sciens.*

SIVE OPVS EST IMPERITARE] omisum alterum, siue. esset autem integra loquendi ratio hoc modo: & Sthenelus, siue pugnandum sit, pugnandi scientia instructus, & bonus παραβάτης, idem, aurigæ socius ad pugnandum expeditus: siue equi moderandi, promissimus auriga. erat autem Sthenelus Diomedis comes. Homerus *iliad. δ. & ε.*

MERIONEN QVOQVE] Meriones Idomenei comes. Homer. *iliad. δ. καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος Μηριόνης, ἀτάλας Εὐναλίου ἀδριφόντη.* & *iliad. γ.*

ECCE FVRIT TE REPERIRE ATROX] Vel furit te reperire atrox: id est, furenter persequitur, vt te reperiat: vel atrox te reperire, id est, atrox in te reperiendo. nam vtrumque loquendi genus & à Græcis ductum, & Horatianum est. Præterea illud *furit,* videtur Horatius ex Homero expressisse *iliad. ζ. ἀλλ' ὁδὲ λίλυ Μαίνεται, ἔ δέ τις οἱ δύναιται μένος ἰσοφαιρῆεν.* id est, At hic valde furit, neque ei quisquam par esse potest.

TYDIDES MELIOR PARTE] cùm Agamemnon *iliad. δ.* Græciæ principes ad fortiter pugnandum cohortans, & alios, vt ignauos, oburgans: alios laudans, vt strenuos, & acreis & forteis, Diomedem ignauiæ argueret, dicens, patrem eius quidem Tydeum, fortissimum & pugnacissimum fuisse: sed ex eo filium natum esse, oratione & lingua promptiorem, in pugna verò tardiozem, ac deteriozem: Diomedes pudore deterritus, regisque maiestatem reueritus, nihil respondet: Sthenelus autem, eius comes & familiaris, pro se, & pro illo refert, se & Diomedem patribus esse meliores. Verba Hom. sunt hæc. *Τοῖος ἔλυ Τυδεὺς Αἰτώλιος, ἀλλὰ πὸν υἱὸν Γεῖναπ εἶο χέρεια μάχῃ, ἀγροῆ δέ τ' ἀμείνω,* &c. responsum autem Stheneli: *ἡμεῖς τοι πατέρων μὲν ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι.* Idem Homerus *ὄδυσσ. β.* ait paucos admodum filios patribus virtute pares esse, plureis deteriores, raros meliores. sic Hom. *Παῦροι γὰρ τοῖ παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται. Οἱ πλεονες καὶ κείνος, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀμείνους.*

MELIOR] fortior, valentior, ἀμείνων, κρείστων, καρόρων, vt Od. vi. lib. 3. *ille Missilibus melior sagittis.* & epist. x. lib. 1. *Ceruus equum pugna melior communibus herbis Pellebat.* sic Virgil. lib. 3. Georg. *Deterior qui visus, eum ne prodigus obsit, Dede neci: melior vacua sine regnet in aula.* sic & Græci, vt declarant superiora exempla ex Hom. & hoc ex Eurip. in Phæn. *Ἐπι δέ κρείσσον τὸ κακὸν ὄβρι τ' ἀγαθοῦ.* Non me pigebit occasione oblata Plutarchi locum in Pyrrho corruptum in omnibus exemplaribus etiam manu scriptis, emendare, & explicare. Verba Plutarchi sunt hæc: *εἰς δέ τῶν παρόντων ὄνομα μανδρικί δας εἶπε τῆ φωνῆ λακωνίζων, αἱ μὲν ἐσοὶ τύχε θεός, ἐδὲν μὴ πάθωμεν ἔ γὰρ ἀδμεῦμεν αἰδ' ἀνθρώπος, ἔσται καὶ πυκαρπῶν ἄλλος.* Legendum *ἔσται καὶ σου κάρρον ἄλλος.* id est,

A id est, quidam ex iis, qui aderant, Mandricida nomine, dixit Laconico sermone: si tu quidem Deus es, non metuiamus, ne quid abs te incommodi nobis accidat: non enim te iniuria afficimus: si homo es, existet etiam aliquis alius te melior. quam quidem emendationem cum ego olim Amiotto viro doctissimo, qui nuper Plutarchi vitas in sermonem Gallicum vertit, exposuissem, ita probavit, ut eam secutus sit.

QVEM TV, CERVVS VTI] quem tu non aliter fugies, quam lupum cervus. εἰκὼν. Aristoteles cervum in timidis animantibus numerat. Tum Homerus timidos homines, & fugaces, cum cervis comparare solet. ἰλ. χ. οἱ μὲν κ' ἄνθρωποι φοβέσθαι ἴσθαι, &c. & Achilles Agamemnonem in iurgio dicit cervi cor habere. notus est versus ille Οἰοβαρῆς, κινῶς ὄμματ' ἔχων, κραδίη δ' ἐλάφω. infra Od. 4. lib. 4. Cervi luporum prada rapacium Sectamur vltro, quos opimus Fallere, & effugere est triumphus.

SVBLIMI FVGIES MOLLIS ANHELITV] sublimem anhelitum accipio, eum, qui multo extrinsecus hausto aere, & ita dilatatis, & diductis pulmonibus expiratur, & qui ex alto, imoque pectore ducitur: quod accidere solet in magno corporis labore, & longo cursu, vel grauiore aliqua animi cura. Virg. Georg. 3. Tum vero ardentis oculi, atque attractus ab alto Spiritus.

NON HOC POLLICITVS TVÆ.] Helena multa enim de te magnifice praedicaras. quod quidem ei exprobat Helena ἰλιάδ. γ. his verbis, ἢ μὲν δὴ σπῆρ' εὐχέο, &c. vel dic pollicitus τῆς πόσις ἀπαμεινον. tuæ dixit, ut Od. xxv. Me tuo longas perennante nocteis. &c.

IRACVNDAM DIEM PROFERET] diuturna illa & pæne implacabilis Achillis ira bellum Troianum producet, Troiaque expugnationem, & euersionem morabitur, ac retardabit. Home. principio Iliad. Μῆνιν ἄειθε θεὰ Πηλεΐδω Χίλιος.

POST CERTAS HIEMES.] post annos novem: anno decimo. quod item Chalcas auguratus fuerat ex passerum numero.

PALINODIA.

Ode 16.

Veniam petit à puella, quam iam-bis laeserat.

O Matre pulchra filia pulchrior,
Quem criminosis cumq; voles,
modum

Pones iambis, siue flamma,
Siue mari libet Adriano.

Non Dindymene, non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola Pythius.
Non Liber aequè: non acuta
Sic geminant Corybantes æra

Tristes ut ira: quas neque Noricus
Deterret ensis, nec mare naufragum,
Nec saeuus ignis, nec tremendo
Iupiter ipse ruens tumultu.

Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique
Desectam, & insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro.

Ira Thyesten exitio graui
Strauere: & altis urbibus vltimæ
Stetere causa, cur perirent
Funditus, imprimeretque muris

Hostile aratrum exercitus insolens.
Compesce mentem: me quoq; pectoris
Tentaui in dulci iuuenta

Feruor, & in celereis iambos
Misit furentem. nunc ego mitibus
Mutare quero tristia, dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis, animùmque reddas.

QVEM CRIMINOSIS CVMQVE] quemcumque. sic epist. 1. ad Mæcenat. Quo me cumq; rapit tempestas, &c. & sup. Od. ix. Quem fors dierum cumque dabit.

PONES IAMBIS] sic loquitur Od. xv. lib. 3. Vxor pauperis Ibici Tandem nequitia pone modum tue. sic enim legitur in nonnullis membranarum scriptis, ubi libri vulg. habent. sige modum.

IAMBIS] quos in tel scripsi, & edidi.
NON DINDYMENE] Cum studeat Horatius puellam offensam versibus maledicis, sibi placare: primum permittit ei, ut versus de medio tollat, siue exurere velit, siue in mare deijcere: Deinde quia vult videri iratus scripsisse, ostendit quanta sit iræ vis, quippe quæ vehementius commoueat hominum animos, quam Cybele, Apollo, Liber mentem sacerdotum: inter fratres implacabileis inimicitias concitet, vrbeis funditus euertat. Postremò fatetur se ira impulsus versus olim iambicos scripsisse, cum iuuenis esset: sed nunc ætatis maturitate mitigatum esse.

DINDYMENE] Cybele, Rhea. Dindymene autem à Dindymis, monte Phrygiæ: ut Berecynthia à Berecyntho, Pessinuntia à Pessinunte. Bonam Deam Romani appellabant, cuius sacra oculis viri ne imprudentis quidem aspici fas erat. vide Catulli Galliambum.

ADYTIS] remotis & occultis templi, ut interpretatur Cæf. lib. 3. de bello ciuili, his verbis. Pergamique in occultis ac remotis templi, quò præter sacerdotes adire fas non est, quæ Græci ἄδυτα appellant, tympana sonnerunt. Sic autem restitui hunc locum